

גלין רע"ג
שנה ר' תשע"ז

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר שיבלט"א

סיפורי חז"ל

התשובה נבראה לפני
בריאת העולם

קודם שברא הקדוש ברוך הוא העולם, ברא את התשובה, ואמר לה, אני רוצה לברוא אדם בעולם על תנאי, כשישובו מחטאתם, תהיה מזומנת לסלוח עונות ולכפר עליהם, בכל שעה ושעה תשובה מזומנת לבני אדם, וכשהם חוזרים בתשובה, התשובה ההיא תשוב להקדוש ברוך הוא, ומכפר על כל, והדינים נכנעים ומתמתקים, והאדם נטהר מחטאותיו. ואימתי נטהר האדם מעונותיו? בשעה שעושה תשובה כראוי.

(זוהר ח"ג ס"ט, ב')

התקבלה תרומה מאת
הרה"ג ר' זאב פיינשטיין שליט"א
ראש ישיבת עמלה של תורה
לע"נ אביו **הר"ר אריה**
בי"ר שמואל ע"ה
נלב"ע כ"ז אלול תנצב"ה

פרשת השבוע

בתשובה שלימה. כאשר התקרב שוב החג, הכריזו הרבי, כי בחג זה שוב לא יעלו הכהנים לדוכן כי אם כהן זה לבדו. כאשר הגיע שמע סיפור זה אל אחיו הרה"ק מהר"א מבעלזא זיע"א, הפליא מאוד כיצד פעל אחיו בחכמה להחזיר את הלה בתשובה. ויותר מכך שרק כהן זה יעלה לדוכן.

ואנכי אסתר אסתיר פני ביום ההוא
(לא - י"ח)

פעם אחת כאשר הלכו המגיד הקדוש ממעורטש זיע"א ותלמידיו ברחוב, הגיע לאוזניהם קול בכי קורע לב. הביטו סביבם, וגילו ילדה קטנה, עומדת מאחורי קיר לבנים ובוכה בכי תמרורים. שאל אותה המגיד: מדוע את בוכה? מה קרה לך? שיחקתי עם חברותיי במשחק ה"מחבואים". כולן מיהרו להסתתר, וגם אני התחבאתי מאחורי קיר. אני עומדת ומחכה כבר זמן רב, אך אף אחת לא באה לחפש אותי. סיפרה הילדה, מתייפחת, חברותיי שכחו אותי. נאנח המגיד ואמר לתלמידיו: סיפורה של הילדה משקף היטב את מאמר השכינה הקדושה "ואנוכי הסתר אסתיר את פני". הקב"ה מתחבא ומסתתר מעינתו, אך אף אחד לא טורח לחפש אותו.

ושבת עד ה' אלקיך וגו' (ל' - ב') מסופר על אחד מיהודי העיר בילגורייא שהיה כהן, ועל אף איסור התורה, נשא גרושה לאשה. הרה"ק מהר"מ מבילגורייא זיע"א הוזהירו כמה פעמים שיתגרש, אך הוא בשלו. וכאשר הגיע החג, אשר לפי מנהג בני חוץ לארץ הכהנים נושאים כפיהם בתפילת מוסף, צעד אף כהן זה בין העולים אל הדוכן. כמוכן שקמה מהומה בבית המדרש, וכולם צעקו, היתכן הלא הוא עבר על איסור פסולי חיתון. אך כהן זה שהיה עז פנים, לא התרגש, וכאילו לא מתכוונים אליו, פסע לעבר מדרגות ארון הקודש. משראה הרבי כך, הכריזו שהשנה לא יעלו הכהנים לדוכן, סבור היה שיהודי זה כשיראה שבגללו לא יברכו הכהנים את העם, ירד מן הדוכן ויוכלו הכהנים לישא כפיהם. אולם הדבר לא נגע ללבו כלל, וכך סיימו את התפילה מבלי שישאו את כפיהם. כך חלפו להם כמה ימים טובים, והכהנים בבית הכנסת לא נשאו את כפיהם. עד שבאחד החגים התעורר הלה לעשות חשבון הנפש, על שבגללו לא נשאו הכהנים כפיהם זה כמה רגלים, והתחרט על אשר עשה. ועוב את אשתו הגרושה וחזר

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 7:20 ת"א: 7:22 ר"ת: 8:01

פרשת נצבים-וילך

זמני כניסת השבת
ירושלים: 6:09 ת"א: 6:25

מעשה שהיה

סוסים בריאים ומשובחים שעגלה כפרית פשוטה רתומה אליהם, אמור שלום לסוסך, אמרתי בליבי לאיכר שהחזיק במושכות, ובאופן אירוני משהו ריחמתי עליו, ידעתי כי עד מחר יחליפו סוסיו ידיים לפחות פעמיים, תחילה יעברו לרשותי ולאחר מכן לידי בר המזל שירכשם ממני במחיר מוזל.

באישון לילה כאשר הכול נמו את שנתם התגנבתי בלאט לאורות האיכר, כוונתי במלאכתי ניגשתי אל הסוסים, ליטפתי אותם בחיבה ולאחר שרכשתי את אמונם, התחלתי לעטוף את פרסותיהם בסחבות שהבאתי עמי כדי למנוע את הלמות פרסותיהם בעת שאוציאתם מהאורווה. אלא שאז אירעה התפתחות שלא צפיתיה מראש, אחד מעובדיו של האיכר בחר ללון בגג הרעפים של האורווה, הרחשים מתחת לראשו הקיצוהו והוא מיהר לזנק מהגג ולהזעיק עזרה, בטרם הספקתי לקלוט את פני המצב, הייתה האורווה מוקפת בחבורה שלמה שלא הותירה לי שום סיכוי הגיוני להיחלץ מידיה בשלום, מצאתי את עצמי נושא תפילה לה' מעומק הלב, בתוך כך נתתי דעתי למצבי הנלעג וחסר ההיגיון, הנה אני גוי' גמור שפל אנשים מטונף בגדים באורות סוסים שאותם תכננתי לגנוב, מבקש עזרה משמים. בו ברגע החלטתי לשים קץ למסכת חיי העלובה, ולפתוח בה פרק חדש, זאת כמובן אם אזכה לצאת מהתסבוכת הנוכחית בריא ושלם.

הדקות נקפו והחבורה הוסיפה לארוב לי מחוץ לאורווה, אולי חששו כי מדובר ביותר מגנב אחד, ועל כן העדיפו להמתין בחוץ ולא לפרוץ פנימה. מרגע לרגע הפכה החלטתי לחזור בתשובה לנחושה יותר, אנא ה' הושיעה נא אך הפעם, זעקתי בתוך ליבי. לפתע הבויק במוחי רעיון מקורי, העובד המסור שחש להזעיק את חבריו, השאיר בפינת האורווה את בגדיו העליונים, עד מהרה מילאתי אותם בקש ויצרתי מהם כעין דמות אדם, את בובת הקש קשרתי לגבו של אחד הסוסים, ואז בשקט הובלתיו לפתח האורווה, בתנועה נמרצת שחררתי את הברייח ממקומו, פתחתי את השער לרווחה ובעטתי בסוס בחווקה, הסוס ורוכבו פתחו בדהרה מהירה, וכל החבורה דולקת אחריהם. תרגיל ההטעיה הצליח, ואני נמלטתי משם בעור שיניי. לבוש הבלויים תלה בבן עירו מבט מושפל וחייך בהשלמה. הנה כי כן עיניך הרואות כי עמדותי בהחלטתי, נטשתי את דרכי הרעה והפכתי לבעל תשובה. כחלק מדרכי החדשה החלטתי שלא לשוב עוד לעירי, ולבלות את יתרת חיי בגלות בין כותלי בית הכנסת כדי לכפר על שנות חטאי הרבות.

לתלמידו של המגיד הקדוש, שהקשיב מן הצד לסיפור המרתק, הייתה סיבה נוספת להתפעם, הוא צירף זה לזה את כל הנתונים, את עצם המעשה לשם היישוב שבו הוא התרחש, ולנקודת הזמן שציין הגיבור בדבריו, וידע כי להצלתו באותו לילה ולחזרתו בתשובה שלמה, היו שותפים נוספים אי שם במעזריטש.

גונב הסוסים שחזר בתשובה

היה זה בשעת לילה מאוחרת, כשהמגיד הקדוש ממעזריטש זיע"א הופיע במפתיע בפתח בית המדרש הצמוד לחדרו, במקום נכחו כמה מתלמידיו שעסקו אותה עת בתורה ובעבודה, "העתירו נא תפילה על יהודי הנמצא עתה ביישוב פלוני ושרוי בסכנה" קרא המגיד אל התלמידים, והוסיף "הלה כבר קיבל על עצמו לפרוש ממעשיו הרעים ולשוב בתשובה שלמה הבה נסייע לו להגשים את משאלתו". עד מהרה נקראו לבית המדרש תלמידים נוספים שהתלכדו למניין, וקראו יחדיו פרקי תהילים מתוך כוונה גדולה, בתקווה לסייע לאותו בעל תשובה עלום שם, להיחלץ מהסכנה שאליה נקלע, זהות האיש וסוג הסכנה שריחפה על ראשו, ועל אלו מעשים רעים עליו לחזור בתשובה לא נודעו.

לימים נקלע אחד מאותם בני חבורה לעיר רחוקה, נכנס לבית הכנסת, הוציא ספר מהארון והחל לעיין בו עד בוא מועד התפילה. בסמוך לו ישב יהודי צנום וכחוש לבוש בלויים, שנראה כעני טיפוסי המחזר על הפתחים, כעבור רגעים אחדים נכנס לבית הכנסת אדם נוסף, אופן לבושו והתיק שהחזיק בידו העידו עליו כי איננו מבני המקום, לפתע זיהה האחרון את היהודי הכחוש ובין השניים התפתח דו שיח מה מעשיך כאן ומדוע נעלמת מעירנו? תהה הנכנס, משאלתו ניתן היה להסיק כי השניים מאותה עיר באים. בתגובה פלט לבוש הבלויים אנחה עמוקה ושתק, בן עירו הוסיף לדובבו עד אשר הלה פתח את סגור פיו והחל לגולל את סיפורו.

כידוע לך כבר מנעוריי טייתי מדרך הישר, התחברתי לריקים ופוחזים והתדרדרתי לשפל המדרגה, את לחמי הרווחתי בגניבת סוסים ומכירתם, סובב הייתי בערים הגדולות, לוטש עיניים אל מרכבות הדורות של עשירים וסוחרים גדולים, תר אחרי סוסים אצילים ויקרי ערך, עוקב הייתי אחריהם עד למקום חנייתם ובוחר בקפידה דרכי פעולה אפשריות. משטויותי תוכנית גניבה, ממתין הייתי לרדת החשכה ומוציאה אל הפועל, את הסוסים הגנובים הברחתי אל מחוץ לעיר, ומכרתי אותם במהירות במחצית או בשליש משוויים האמיתי. לא פעם אירע שאת אותו סוס עצמו מכרתי כמה פעמים, אט אט ביצרתי לי מעמד בכיר בקהיליית גונבי הסוסים, שום שער או חומה לא עמדו כמכשול בדרכי, משנתתי עיניי בסוס כלשהו שוב לא הייתה זו אלא שאלה של זמן עד אשר יימצא בידיי יכול אתה לתאר לעצמך כי גם ביתר תחומי החיים לא הצטיינתי בעדינות יתרה וביראת שמים מופלגת ירדתי מדחי אל דחי ואיבדתי כל קשר עם תורת ישראל וכל רגש למסורת אבותיי לעיתים היה מצפוני מתעורר ומייסרני על אורח חיי הבזוי אך עד מהרה הייתי מגרש מעליי מחשבות טורדניות אלה ומתרכז בהכנות לגניבה הבאה. והנה לפני כך וכך זמן הזדמנתי ליישוב פלוני, את עיניי צדו שני

משל ונמשל

ובחרת בחיים למען תחיה אתה וזרעך

משל לאחד שנסע לליפציג לרגל מסחרו. והנה בהיותו שמה במלון על משכבו בלילות, ראה בחלומו כי יש לפניו אוצר מזהב ומפו רב ואבנים טובות, ונדמה לו שהוא חופר בקרקע החצר ושם מטמונים יקרים, וגמר בלבו לקחת כל זאת באמתחתו ולהביאם אל ביתו. לאחר מכן חשב בלבו, פן יתוודע הדבר אל אנשים, ומה גם אל בעל הבית עצמו, פן יראה אותו שבוקע רצפת ביתו, לכן אמר שהדרך הטובה היא להניח את הכל במקומו, ולכסותו מלמעלה בעפר למען לא יודע לאיש, ואנכי אביא את אשתי ובני ביתי לכאן ואקנה את הבית עם החצר. והנה כאשר קם הסוחר בבקר שחכ את כל המראה, והלך לעסקיו וקנה סחורתיו ושב לביתו. וכשבא לביתו נזכר את כל הענין, אולם שחכ שהכל היה רק בחלום, וחשב כי ראה את הכל בהקיץ, ושמח מאד וגילה לבני ביתו את המציאה הגדולה אשר מצא, אוצר יקר וחשוב. אז שכר עגלות רבות ונסע עם כל משפחתו, וכשהגיעו לאותו בית, קנה את החצר ואת הבית, וברדת החשיכה הלך עם משפחתו וחפרו והרסו את כל החצר, ועשו ממנו גל של עפר ולא מצאו מאומה. ואז נזכר כי הכל היה רק בחלום, וכולם בכו בכי גדול על בזבוז הזמן והכסף.

והנמשל: האדם בעולם הזה, יש לו מנה רוצה מאתיים, ואומר בלבו כאשר אשיג מבוקשי ואהיה עשיר גדול, אז אשקוט במעוני במנוחה, ועל כן עובר ארחות ימים בסכנות עצומות, ויגע יומם ולילה עבור פרנסתו, ולבו חושב שיגיע יום שיהיה עשיר וישב בשקט ובמנוחה. אולם כאשר מגיע יומו האחרון, הוא מבין שהולך לקבר וכל עושרו ואוצרו עוברים לאדם זר, ומבין שהכל היה חלום ומצטער הוא ומתחרט שלא השקיע זמנו לתורה ומצוות.

(אהל יעקב)

התקבלה תרומה מאת
הר"ר פינחס דוד הומינר הי"ו
 לזכות בנו **החתן אברהם צבי הי"ו**
 יזכו לרוב תענוג ונחת מכל יוצ"ח

כפית דבש במקום עופרת רותחת

לפני למעלה משבע מאות שנה, חי בספרד גאון גדול ומפורסם בתורת הקבלה ושמו רבי משה בן שם טוב ליאון זיע"א, אשר עליו מסופר כיצד עזר ליהודי אחד לחזור בתשובה. בעירו של רבי משה גר יהודי אחד שעבר עבירות רבות וחטא חטאים גדולי בחשבו כי כבר לא תועיל לו כל תשובה. באחד מימי עשרת ימי תשובה פגש אותו אדם את רבי משה די ליאון ברחוב, ובנימה של לעג פנה אליו, היכולה תשובה להועיל גם לפושע וחוטא כמוני? אין דבר המונע ומעכב בפני התשובה כשחושבים ומחליטים עליה ברצינות, ענה הרב, והוסיף, אולם בקשר אליך רק המוות יוכל לפדותך מהעבירות, אם תקבל על עצמך את המוות בתור כפרה על עוונותיך, אזי תתקבל תשובתך והאם אזכה גם לעולם הבא? שואל היהודי. כן, יהיה לך עולם הבא כמו לכל יהודי כשר, הבטיחו הרב. יבטיח לי כבוד הרב כי אהיה עמו במחיצתו בגן עדן אם אחזור בתשובה, ביקש החוטא. הרב הבטיח לו וילך לדרכו לבית המדרש.

נכנסו הדברים בלבו של אותו יהודי חוטא, וילך אחריו בארשת רצינות גמורה ובחרטה מלאה על חייו המלאים חטא. התחנן היהודי לפני הרב, רבי, יעזור לי לחזור בתשובה, הנני מוכן ומזומן לכל אפילו לקראת המוות, ובלבד שיתכפרו עוונותי. הושיב הרב את בעל התשובה הלזה על ספסל בבית המדרש, ויצוה להביא לו גליל עופרת ולהרתיחו בכלי על האש, עד שיהפך לנוזל רותח, אז קשר הרב ליהודי זה את עינו במטפחת, ואמר לו התוודה עתה על עוונותיך. היהודי פרץ בבכי, אמר את היודי בלב נשבר, והתחרט מקרב לב על עוונותיו הרבים. המקבל אתה עליך מיתה משונה זו? שאלו הרב. כן רבי, ובלבד שיתכפרו עוונותי, ענה בעל התשובה. אם כן פתח פיך ובלע, ציוה עליו הרב. היהודי פתח את פיו ויבלע, אולם לא את העופרת הרותחת בלע, אלא כפית של דבש אשר הרב הכניס לתוך פיו. פרץ היהודי בשניה בדמעות שלישי, רבי, מה עוללת לי, האם חמד לו הרבי לצון? מואס הנני לחיות בגוף מסואב זה שלי, ברצוני להציל את נשמת, קחו את חיי, ובלבד הצילו את נשמת. בני, ענה לו הרב, אל תירא היושב בשמים קבל את תשובתך. מאז לא נפקד מקומו של יהודי זה מבית המדרש, מקום אשר למד, התפלל וצם ימים שלמים, וחי את שארית שנותיו בתשובה. זמן קצר לאחר פטירתו של רבי משה די ליאון, נפטר גם יהודי זה, וברגעי חייו האחרונים בשכבו על ערש דווי, קרא: פנו מקום לרבי משה די ליאון, הוא בא להוליכני לגן עדן, ובעוד מילים אלו על שפתיו החזיר את נשמתו הנקיה לבוראה.

צין אדם לחברו

זה ספר תולדות אדם

מסופר על הגה"ק רבי חיים עוזר גרודזינסקי זיע"א שבא פעם לבקר את רבה של לודו' הגאון רבי אליהו חיים מייזל זיע"א, ומסר לו את ספרו 'אחיעזר' במתנה. שמח רבי אליהו בספר והביע את הערכתו שהוא נפלא מאד. שאל אותו רבי חיים עוזר, אימתי נזכה שגם כבודו יחבר ספר? ענהו רבי אליהו חיים, יש לי ספר. תמה רבי חיים עוזר אם יש לו ספר האם יכולים לראות את ספרו? השיב לו רבי אליהו חיים, בא עמי, והראה לו בארון שטרי חוב שהתחייב לפרנס תלמידי חכמים, אלמנות ויתומים בלודו'. והוסיף שזה הספר שלו, והיינו ספר תולדות אדם, מעשיו הטובים, והוא כל כך טרוד בספר זה עד שאין לו פנאי לחבר ספר כמו רבי חיים עוזר. רבי חיים עוזר לא ענה דבר. ואולם בהיותו על ערש דווי סמוך לפטירתו, אמר רבי חיים עוזר להגאון רבי יוסף מישקובסקי זיע"א, שעכשיו רואה ומבין כי רבי אליהו חיים צדק בדבריו. ועיקר ספר האדם שמביא איתו לחיי נצח הם המעשים טובים שעשה.

ההכנה לאמירת סליחות

פעם אחת בהתקרב הימים הנוראים, כשהרה"ק בעל "אמרי חיים" מוויזניץ זיע"א הלך לביהמ"ד לאמירת סליחות, הבחין שלייד הביהמ"ד עומד אדם שמוכר "סליחות", אך כנראה

שאותו אדם לא היה בקי במלאכה זו של מכירת ספרים, ומשכך, כמעט לא ניגש אליו שום אדם לקנות סדר "סליחות". ניגש איפוא הרבי אל דוכנו של אותו אדם, ושאלו על מחירו של סדר סליחות אחד, והחל לקרוא בקול: "מי רוצה לקנות סליחות?" כמובן שמיד כששמעו חסידיו שהרבי מוכר "סליחות", החלה נהירה גדולה אליו, מי לא ירצה "סליחה" מהרבי לפני יום הדין? וכך נדחקו איש אל רעהו, עד שלא עברה אלא שעה קלה ולא נותר מאומה מכל הספרים שהיו על השולחן, ושוב שאל הרבי את מוכר הספרים, אם יש לו עוד סדרי סליחות למכור? אמר לו האדם שיש לו עוד ארגו עם סליחות, מיד החל הרבי למכור את שאר ספרי הסליחות, והחסידים אצו רצו לקנות את הסליחות מהרבי, עד שעשירוהו לאותו אדם בזהובים, ומשעבר זמן קצר אזל גם ארגו זה מן השוק, רק אז פנה הרה"ק ה"אמרי חיים" לומר "סליחות".

תולעת ולא איש

שח הרה"ק רבי ברוך מקוסוב זיע"א: יש לך אנשים הנוהרים לאכול תולעת, אולם מאידך אין הם נוהרים מלרדוף אנשים ולבלעם חיים ואף למצוץ את לשדם, וזהו שאמר דוד המלך ע"ה בתהלים "ואנכי תולעת ולא איש" עדיף שתביטו עלי כעל תולעת ואל תבלעו אותי חיים.

תולדות דצדקיא

שבת קודש כ"ה אלול

הרה"ק רבי יחיאל מיכל ב"ר יצחק מזלאטשוב (תקמ"א)
הרה"ק רבי דוד הלברשטאם מקשאנוב ב"ר חיים מצאנז (תרנ"ג)
יום ראשון כ"ז אלול
הרה"ק רבי שמואל אבא מויכלין ב"ר זעליג (תרל"ט)
יום שני כ"ז אלול
הרה"ק רבי נתן אדלר ב"ר יעקב שמעון (רבו של החתם סופר - ק"ס)
הרה"ק רבי יעקב אריה קאוולער ב"ר מרדכי מנעשזיו (תקצ"ו)
הרה"ק רבי שלום רוקח מבעלזא ב"ר אלעזר (תרט"ו)
יום חמישי א' תשרי
שרה אמנו (ב' אלפים ע"ה)
רבי אמנון בעל "נתנה תוקף" (ד"א תשע"ב)
הרה"ק רבי נחום ממאקרוב ב"ר מרדכי מטשערנובל (תרי"ב)
הגה"ק רבי מאיר לייבוש (מלכ"ים) ב"ר יחיאל מיכל (תר"מ)
הגה"ק רבי יעקב דוד (הריד"ז) ב"ר זאב (תרע"ד)
יום שישי ב' תשרי
הרה"ק רבי ישראל מסטאלין ב"ר אשר (תרפ"ב)
זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצווה הלכות

מאת הרה"ג נמליאל הכהן רבטובין שליט"א
מח"ס "גם אני אדוך" ומפרסם יוסף הדר"ם על המעשים.

דברי תורה באמצע הסעודה (ב')

א) יוצאים במה שאומרים על נהרות בבל קודם ברכת המזון, ובשבת וי"ט ור"ח שאומרים שיר המעלות בשוב וגו', אמנם מי שיכול לקיים ללמוד דברי תורה ממש מה טוב. (ערוך השלחן אור"ח סימן ק"ע סעיף א')
ב) אף בסעודת מצוה צריך לומר דברי תורה. (ערוך שי סימן רצ"ב)
ג) כשלומד על השלחן מתוך הספר, צריך להשיגח מאד, כי שכיח להיות בספרים תולעים קטנים, ויוכל לבוא לידי איסור, חס ושלום. (קיצור שלחן ערוך סימן מ"ב סעיף ה')
ד) מלבד הלימוד של קודם אכילה, ילמוד איוה לימוד אחר אכילת כזית תיכף. (שלחן הטהור סדר השלחן, דף רי"ט ע"א).